

Resolución do 1 de febreiro de 2024, da Dirección Xeral de Ordenación e Innovación Educativa pola que se constitúe, con carácter experimental, a Rede de Escolas de Fronteira durante o curso 2023/24.

As competencias lingüísticas constitúen o núcleo da construcción do Espazo Europeo de Educación. Son indispensables para a mobilidade, a cooperación e o entendemento mutuo a través das fronteiras. A coexistencia de moitas linguas en Europa é un potente símbolo da aspiración da Unión Europea de estar unida na diversidade e esta fixa o fomento do plurilingüismo como un obxectivo irrenunciable para a construcción dun proxecto europeo. O dominio dunha segunda, ou mesmo, dunha terceira lingua estranxeira, converteuse por tanto nunha prioridade na educación como consecuencia do proceso de globalización en que vivimos.

Por outra banda, o artigo 1 da *LEI 1/2014, do 24 de marzo, para o aproveitamento da lingua portuguesa e vínculos coa lusofonía (Lei Paz Andrade)* establece o deber dos poderes públicos galegos para promover o coñecemento da lingua portuguesa e das culturas lusófonas para afondar nos vencellos históricos que unen Galicia cos países e comunidades de lingua portuguesa e polo carácter estratégico que para Galicia teñen as relacións económicas e sociais no marco da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal.

Neste contexto, a Estratexia Galega de Linguas Estranxeiras -Edulingüe 2030-, na súa *liña de impacto 1. Programa integral de extensión e afianzamento do ensino plurilingüe* ten como obxectivo favorecer o incremento do capital lingüístico da nosa poboación e a eliminación de barreiras idiomáticas que favorezan a igualdade, a cooperación, a cultura e a mellora da riqueza do noso territorio, e na súa *liña 8 Accións para a mellora da competencia comunicativa: mobilidades e intercambios*, incide directamente na mellora da competencia comunicativa do profesorado e do alumnado, así como favorece a internacionalización do sistema educativo. Esta liña ten por obxecto fomentar a actualización metodolóxica e a mellora do nivel de competencia en comunicación lingüística en linguas estranxeiras, a través do contacto directo con persoas doutros países, neste caso Portugal.

O Programa Escolas Bilingües e Interculturais de Fronteiras (EBIF) xorde no ámbito do acordo establecido entre os gobernos de Portugal e España. Participan no Programa os Ministerios de Educación dos dous países, en articulación coas Comunidades Autónomas de Castela e León, Estremadura e Andalucía, tendo como socios a Organización de Estados Iberoamericanos (OEI), a Universidade Complutense de Madrid (UCM) e a Universidade de Aveiro (Portugal), coa participación de Centros de Formación do Profesorado das Comunidades Autónomas en España, e Institutos

Superiores Politécnicos e Universidades en Portugal.

En definitiva, con esta iniciativa preténdese promover a formación e capacitación permanente dos docentes en competencias plurilingües e interculturais, así como contribuír á creación de redes de escolas nas zonas fronteirizas, facendo desta rede un centro irradiador de coñecemento, actitudes e prácticas educativas innovadoras de promoción do multilingüismo, da interculturalidade e da diversidade sociocultural que redunde directamente no alumnado obxecto desta iniciativa.

De acordo co anteriormente exposto, esta Dirección Xeral

RESOLVE:

Primeiro. Obxecto

Esta resolución ten por obxecto crear, con carácter experimental, a Rede de Centros "Escolas de Fronteira" e dar a coñecer os centros que a conformarán durante o curso 2023/24.

Segundo. Ámbito de aplicación

Participarán nesta convocatoria 6 centros docentes públicos da Consellería de Cultura, Educación, Formación Profesional e Universidades (en diante Consellería) que imparten ensinanzas de segundo ciclo de educación primaria, promovendo prácticas pedagógicas e didácticas plurilingües e interculturais. A relación dos centros participantes figura no anexo I.

Terceiro. Definición do programa "Escolas de Fronteira"

"Escolas de Fronteira" é unha iniciativa que ten como finalidade a promoción de actividades culturais e pedagógicas, así como a promoción da identidade común dos pobos galego e portugués dentro dunha perspectiva xeral de integración europea e do mundo lusófono.

Cuarto. Obxectivo xeral e eixes de actuación do programa "Escolas de Fronteira"

DIRECCIÓN XERAL DE ORDENACIÓN E INNOVACIÓN EDUCATIVA
Complexo Administrativo San Caetano
Edificio número 2; Andar 2º
15781 Santiago de Compostela

981 546 503

dxoie@xunta.gal

O obxectivo xeral do programa é promover a cooperación entre España e Portugal no desenvolvemento educativo, social e económico de territorios de fronteira a través da creación dunha rede de escolas que proporcionen a poboacións que viven nestas rexións unha educación de calidade que inclúa coñecementos e habilidades asociadas ao bilingüismo, á interculturalidade relevantes para: a cidadanía, a continuación do estudos e a empregabilidade.

A inclusión e a valorización da diversidade lingüística e cultural na educación son principios que orientan o proxecto e xustifican o desenvolvemento de prácticas pedagógicas e didácticas plurilingües interculturais reforzadas pola capacitación e a formación continua dos profesores.

O programa centrarase nos seguintes eixes de actuación:

1. Promover a cooperación entre España e Portugal.
2. Establecer de canles de comunicación entre Galicia e Portugal aproveitando os vínculos lingüísticos.
3. Desenvolver procesos de formación continua de profesores nos ámbitos do bilingüismo e a interculturalidade.
4. Contribuír á investigación e á innovación pedagógica.
5. Crear e difundir recursos pedagógicos.
6. Promover a creación de redes e reparto de recursos en zonas de fronteira.
7. Consolidar, con flexibilidade, a xestión e o desenvolvemento da oferta curricular.
8. Fomentar dende o ámbito educativo a implantación de iniciativas que contribúan ao coñecemento e consecución dos ODS da Axenda 2030, prestando especial atención ao ODS 4 que busca garantir unha educación inclusiva, equitativa e de calidade, así como ao ODS 17, que fomenta as alianzas para lograr os obxectivos.

Estes eixes desenvólvense arredor das seguintes dimensóns:

- Relacións Internacionais, creando un marco de cooperación entre Portugal e España, co apoio da Organización de Estados Iberoamericanos para a Educación, a Ciencia e a Cultura, como socio privilexiado.
- Formación, investigación e seguimento técnico, creando un grupo de formación para os profesores implicados e un seguimento técnico do traballo

de campo no que participan a asesoría científica do proxecto, expertos de institucións de educación superior e centros de formación de profesores de ambos os países.

- Apoio a elaboración de recursos educativos e pedagóxicos específicos.

Quinto. Proxecto de centro “Escolas de fronteira”

Cada centro participante realizará un proxecto en conxunto co seu centro espello portugués e contará co asesoramento da OEI.

Sexto. Coordinación e equipo de dinamización

A partir dunha metodoloxía de investigación-acción, o programa ten o obxectivo de implementar nas escolas de primaria proxectos de aprendizaxe orientados ao desenvolvemento da competencia plurilingüe e intercultural, favorecendo actividades interdisciplinarias e contextualizadas, incluíndo tamén un compoñente de comprensión da contorna física e social que engloba as realidades de ambos os países e, en particular, o territorio fronteirizo no que se atopan as escolas.

Para tal fin a dirección, en desenvolvemento da súa autonomía e en función das características e tipoloxía do centro, establecerá un equipo de dinamización de Escolas de Fronteira, así como a persoa coordinadora.

A persoa coordinadora do equipo de dinamización de Escolas de Fronteira terá as seguintes funcións:

1. Coordinar ao equipo de dinamización Escolas de Fronteira.
2. Deseñar o proxecto, xunto co profesorado participante no equipo.
3. Colaborar na redacción do proxecto, así como dinamizar o desenvolvemento do programa co seu centro homólogo portugués.
4. Avaliar os procesos postos en marcha, a súa repercusión e a adaptación das actuacións previstas se fose preciso.
5. Divulgar á comunidade educativa o desenvolvemento do programa.
6. Todas as funcións que fosen necesarias para o correcto desenvolvemento do deseño e aplicación do programa.

O equipo de dinamización estará conformado preferentemente polas persoas titoras dos cursos obxecto deste programa.

Sétimo. Formación

A persoa coordinadora e dous membros do equipo de dinamización asistirán a formación específica do programa.

Oitavo. Certificación e recoñecemento de participación

A efectos de xustificación, os centros seleccionados a través desta convocatoria deberán presentar unha memoria de actividades diante da Dirección Xeral de Ordenación e Innovación Educativa, con data límite do 28 de xuño de 2024, segundo o modelo que se lle facilite con anterioridade, e deberá contar cos seguintes apartados:

1. Relación nominal (DNI e posto de traballo) dos docentes que participaron no programa.
2. Número de alumnos e de alumnas implicados.
3. Grao de participación e implicación da persoa docente e do alumnado nas actividades. Breve descripción das actividades levadas a cabo a cada por cada persoa docente implicada.
4. Adecuación do programa e das actividades programadas á consecución dos obxectivos.
5. Visibilización das actividades realizadas: Web do centro, actividades de difusión das actividades, blog, redes sociais, publicacións en revista escolar, etc.
6. Conclusións e valoracións

A Consellería de Cultura, Educación, Formación Profesional e Universidades certificará, cumpridos os requisitos establecidos nesta Resolución, a participación do profesorado do centro directamente implicado no plan de mellora como actividade

de innovación educativa con 10 horas de formación do profesorado. Esta certificación estará supeditada á avaliación positiva da memoria xustificando a participación activa do profesorado nas accións desenvolvidas.

As persoas asistentes á formación específica sobre metodoloxía de proxectos multiculturais recibirán un certificado con 12 horas de formación permanente do profesorado.

Así mesmo, a dirección do centro emitirá un diploma ao alumnado participante, segundo o modelo contido no anexo II desta resolución, en recoñecemento a súa participación no programa.

Noveno. Compromisos do centro e do profesorado participante

Os centros educativos deberán asumir os seguintes compromisos:

1. Informar, por parte da dirección do centro, ao Claustro de Profesorado e contar coa aprobación do Consello Escolar.
2. Realizar un seguimiento periódico das actuacións previstas no programa.
3. Garantir a participación activa da persoa coordinadora e do equipo de dinamización nas iniciativas que desde a Administración educativa se establezan.
4. No caso da persoa coordinadora e a persoa que se designe, comprometerse a participar na formación específica que se oferte dentro do programa.
5. En colaboración coa Administración educativa, realizar unha adecuada divulgación da iniciativa entre toda a comunidade educativa de xeito que se achegue a información necesaria e se realice a adecuada sensibilización en relación con este programa.

Décimo. Información básica sobre protección de datos de carácter persoal

Os datos persoais recadados neste procedemento serán tratados na súa condición de responsable pola Xunta de Galicia, Consellería de Cultura, Educación, Formación Profesional e Universidades, coas finalidades de levar a cabo a tramitación administrativa que derive da xestión deste procedemento e a actualización da información e contidos da carpeta cidadá.

DIRECCIÓN XERAL DE ORDENACIÓN E INNOVACIÓN EDUCATIVA
Complexo Administrativo San Caetano
Edificio número 2; Andar 2º
15781 Santiago de Compostela

981 546 503

dxoie@xunta.gal

O tratamento dos datos baséase no cumprimento dunha misión de interese público ou no exercicio de poderes públicos, conforme a normativa recollida na ficha do procedemento incluída na Guía de procedementos e servizos, no propio formulario anexo e nas referencias recollidas en <https://www.xunta.gal/informacion-xeral-proteccion-datos>. Con todo, determinados tratamentos poderán fundamentarse no consentimento das persoas interesadas e esta circunstancia reflectirase no devandito formulario.

Os datos serán comunicados ás Administracións públicas, organismos e/ou entidades que participan neste plan no exercicio das súas competencias, cando sexa necesario para a tramitación e resolución dos seus procedementos ou para que a cidadanía poida acceder de forma integral á información relativa a unha materia.

A fin de darlle a publicidade esixida ao procedemento, os datos identificativos das persoas interesadas serán publicados conforme ao descrito na presente norma reguladora a través dos distintos medios de comunicación institucionais dos que dispón a Xunta de Galicia como Diarios Oficiais, páxinas web ou taboleiros de anuncios.

As persoas interesadas poderán acceder, rectificar e suprimir os seus datos, así como exercer outros dereitos ou retirar o seu consentimento, a través da sede electrónica da Xunta de Galicia ou presencialmente nos lugares e rexistros establecidos na normativa reguladora do procedemento administrativo común, segundo se explicita na información adicional recollida en <https://www.xunta.gal/proteccion-datos-persoais>.

No caso de existir diferentes referencias normativas en materia de protección de datos persoais neste procedemento, prevalecerán en todo caso aquelas relativas ao Regulamento (UE) 2016/679, Xeral de Protección de Datos ou a Lei Orgánica 3/2018, de 5 de decembro, de Protección de Datos Persoais e garantía dos dereitos dixitais.

En Santiago de Compostela, na data da sinatura dixital

Judith Fernández Novoa

Directora Xeral de Ordenación e Innovación Educativa

DIRECCIÓN XERAL DE ORDENACIÓN E INNOVACIÓN EDUCATIVA
Complexo Administrativo San Caetano
Edificio número 2; Andar 2º
15781 Santiago de Compostela

981 546 503

dxoie@xunta.gal

DIRECCIÓN XERAL DE ORDENACIÓN E INNOVACIÓN EDUCATIVA
Complexo Administrativo San Caetano
Edificio número 2; Andar 2º
15781 Santiago de Compostela

981 546 503

dxoie@xunta.gal

ANEXO I

Centros que se incorporan á Rede de Escolas de Fronteira

Código centro	Centro	Concello	Provincia
36008751	CEIP Plurilingüe Infante Felipe de Borbón	Salvaterra do Miño	Pontevedra
36009846	CEIP Plurilingüe N°1	Tui	Pontevedra
32004829	CEIP Rosalía de Castro	Xinzo de Limia	Ourense
32004830	CEIP Carlos Casares	Xinzo de Limia	Ourense
32013521	CEIP Princesa de España	Verín	Ourense
32015797	CEIP Plurilingüe Amaro Refojo	Verín	Ourense

DIRECCIÓN XERAL DE ORDENACIÓN E INNOVACIÓN EDUCATIVA
Complexo Administrativo San Caetano
Edificio número 2; Andar 2º
15781 Santiago de Compostela

981 546 503

dxoie@xunta.gal

ANEXO II

Modelo de diploma acreditativo para o alumnado participante no Programa “Rede de Escolas de Fronteira”

Don/a.....en calidad de director/a do centro....., certifica que
Don/aalumno/a do curso... deprimaria, participou no curso
académico.....no Programa Rede de Escolas de Fronteira.

Asdo.:

O/A Director/a

DIRECCIÓN XERAL DE ORDENACIÓN E INNOVACIÓN EDUCATIVA
Complexo Administrativo San Caetano
Edificio número 2; Andar 2º
15781 Santiago de Compostela

981 546 503

dxoie@xunta.gal

